

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår saksbehandler
Åshild Olaussen

Kopi til

Vår dato
29.04.2015

Vår referanse
DOK/2015/00457

Deres referanse

Høringsvar - Forslag til endringer i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

Unio viser til brev av 21.01.2015 der endringer i forskrift om skikkethetsvurdering sendes på høring.

Generelle kommentarer

Til grunn for flere av endringsforslagene ligger rapporten av 2011 fra en arbeidsgruppe ledet av Frøydis Oma Ohnstad om skikkethetsarbeid i UH-institusjonene som inneholdt en rekke anbefalinger. Unio vil peke på at flere av arbeidsgruppas forslag – som ikke direkte berører tekst i lov og forskrift – også bør vurderes når skikkethetsarbeidet i høyere utdanning skal styrkes.

Arbeidsgruppa mente blant annet at forholdet mellom læringsutbyttebeskrivelser og skikkethetsvurdering må avklares, og skrev i sin rapport: "Vi vil peke på at den måten utdanningene våre er bygget opp på, ofte gjør det problematisk å vurdere den enkelte studenten. Rammene for studiet, ofte organisert med store forelesninger, gjør det også svært vanskelig for faglærere og andre ansatte å vurdere den enkelte students skikkethet for profesjonen de utdanner seg til. Å vurdere en student som skikket før vedkommende er ute i praksis, kan derfor være vanskelig." (s.17).

Unio mener de berørte utdanningene har behov for å arbeide med både faglige og personlige forutsetninger for yrket, og hvordan dette kan komme til uttrykk i arbeids- og vurderingsformer, sammenhengen mellom teori og praksis i utdanningen og dermed også i læringsutbyttebeskrivelser. Profesjonsutdanningene trenger læringsformer som lar studentene synliggjøre skikkethet i kombinasjon med teoretisk kompetanse (eks. forskjellige varianter av problembasert læring).

Unio vil videre påpeke at det – uavhengig av endringer i forskriften – er behov for å styrke skikkethetsvurderingen i grunnutdanningene. I fjor ble bare to studenter vurdert som uskikket til å jobbe med sårbare grupper, i perioden 2007 til 2014 ble det behandlet 35 saker i skikkethetsnemnd hvorav 21 der studenten ble vedtatt uskikket. Det er å håpe at det lave tallet skyldes at uegnede studenter veiledes

over til andre studier uten at det er behov for å fatte vedtak om uskikkethet, men Unio frykter at det her er en klar underrapportering.

En viktig årsak til dette er de store økonomiske omkostningene en skikkethetssak kan tilfalle det enkelte lærestedet i form av dekking av advokatutgifter og andre saksomkostninger. På dette punktet støtter vi arbeidsgruppa bak rapporten om Skikkethetsarbeid i UH-institusjonene der de foreslår at institusjonene må få kompensasjon for disse utgiftene.

Kommentarer til de enkelte forslagene til endringer

§ 1 Virkeområde

Virkeområdet der den tidligere opplistingen av alle lærerutdanningene og alle utdanningene som fører fram til yrker som er omfattet av ordningen med autorisasjon etter helsepersonelloven, er erstattet med en generell definisjon.

Unio slutter seg til denne forenklingen og mener at den nye formuleringen er dekkende for de utdanningene som omfattes. Dette er en fornuftig forenkling og presisering.

Unio støtter at profesjonsutdanningen i teologi tas inn i forskriften. Vi stiller oss også positive til de andre nye utdanningene som foreslås omfattet av forskriften.

Unio har noen kommentarer knyttet til forslaget om at det skal foretas skikkethetsvurdering også i etter- og videreutdanninger som bygger på de utdanningene som sikkerhetsforskriften omfatter. På dette området mener Unio det kan være formålstjenelig å differensiere mellom ulike typer videreutdanning. Enkelte videreutdanninger og spesialiseringer - spesielt innenfor helsefag, men også teologi - kvalifiserer for å jobbe med helt andre og kanskje ekstra sårbare/utsatte grupper mennesker. Høringsbrevet viser for eksempel til jordmorutdanningen. Der videreutdanningen /spesialiseringen er av en sånn art, støtter Unio at disse også omfattes av skikkethetsforskriften.

Men for den type etter- og videreutdanning som er mest aktuell for lærere i barnehage og grunnopplæringen, er dette ikke hensiktsmessig. Vi stiller blant annet spørsmål til hvordan en slik vurdering skulle kunne gjennomføres i praksis for eksempel ved nettbasert videreutdanning eller skolebasert etterutdanning. Hvem skal foreta den, hvordan skal den foretas og hvilke konsekvenser for arbeidsforholdet vil det få dersom en skulle bli vurdert som uskikket i forbindelse med gjennomføringen av etter – eller videreutdanning?

§ 2 Formålet med skikkethetsvurdering

Unio støtter omformuleringen i denne paragrafen slik at hensikten med skikkethetsvurdering kommer tydeligere fram. Skikkethetsvurderingen skal sikre at studenten er i stand til å møte de kravene som blir stilt til det yrket de utdanner seg til. Det er positivt at fokuset er på å verne sårbare grupper som barn, elever, pasienter etc

Det er svært viktig at vi beholder ordningen med at skikkethetsvurderingen er formalisert med utgangspunkt i en begrunnet tvil, og at forvaltningsloven følges, slik det er foreslått.

§§ 3-5 Vurderingskriterier for de ulike utdanningsgruppene

Unio ser verdien av at det er utarbeidet ulike kriterier for lærerutdanningene, helse- og sosialfagutdanningene og profesjonsutdanningen i teologi og er enig i at de gjeldende vurderingskriteriene for lærerutdanningene er hensiktsmessige og ikke trenger å endres. I de nye kriteriene for profesjonsutdanningen i teologi er det imidlertid et punkt (§ 5 bokstav b) om vilje eller evne til å kommunisere med mennesker i sårbare livssituasjoner som kan vurderes også tatt inn i avsnittene som gjelder lærerutdanningene og helse- og sosialutdanningene.

Unio vurderer de foreslåtte vurderingskriteriene for profesjonsutdanningen i teologi som relevante. Vi vil allikevel peke på en språklig svakhet i forslag til ny §5 bokstav f, der det i forslaget står «...han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser». Det kan leses som en sammenlikning der omgivelsene fungerer god, mens studenten fungerer dårlig. Men vi regner med at det som skal uttrykkes er at studenten håndterer *forholdet* til sine omgivelser svært dårlig.

§ 6 Informasjon til studentene

Dette avsnittet er strammet noe opp med hensyn til institusjonenes plikt til å informere om kravet om skikkethetsvurdering. Unio bifaller dette og støtter også forslaget om at informasjon om skikkethetsvurdering tas inn i tilbudet om studieplass.

§ 7 Skikkethetsnemnd

Unio vil anbefale at dagens sammensetning av skikkethetsnemnda opprettholdes for å sikre en bredt sammensatt gruppe med ulik erfaringsbakgrunn. Vi foreslår at det presiseres at studentrepresentantene velges for ett år om gangen.

Vi ønsker en tilleggsbestemmelse om at minst én representant fra praksisfeltet og en studentrepresentant må være til stede ved saksbehandlingen.

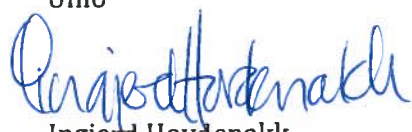
§ 8 Institusjonsansvarlig

Unio mener at institusjonsansvarlig *skal* oppnevnes blant skikkethetsnemndas medlemmer.

§ 9 Tvilmelding

Unio foreslår at første periode endres til «Tvil om en students skikkethet meldes skriftlig og med *begrunnelse* til institusjonsansvarlig».

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Åshild Olaussen
fagsjef

